

**INSTITUTIONEN FÖR
SPRÅK OCH LITTERATURER
JAPANSKA**

SAKURA OCH HANAMI GENOM HISTORIEN

En diskursanalys av symboliken kring sakura och hanami i japanska tidningsartiklar

Andreas Sjöblom

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	JP1520
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt2016
Handledare:	Pia Moberg
Examinator:	Martin Nordeborg
Rapport nr:	

Abstract

The purpose and aim of this thesis has been to examine if there has been any change in the terms *sakura* and *hanami* in their relation to Japan under the period stretching from 1918-2015. The material consists of selected newspaper articles from the two most distributed newspapers in Japan, the Asahi Shinbun and the Yomiuri Shinbun during the period mentioned. By analyzing the articles through a framework of discourse theory, nodal points connected to six different discourses have been identified throughout the period. The results show that the most dominant discourse has been a national/conservative-discourse which is still present. Other discourses have been more time specific, as the monarchic-discourse during the imperialistic Showa-era or the international-discourse during the economic boom in the decades after World War 2.

Although the nationalistic/conservative-discourse has been dominant, with time discourses have diversified and five out of six identified discourses are represented in the Heisei-era.

Keywords: Japanese, discourse theory, floating signifiers, hanami, sakura, national symbolism

Innehållsförteckning

Abstract

1. Inledning.....	5
1.2 Syfte och mål.....	5
2. Teori.....	6
2.1 Diskursanalys.....	6
3. Metod och material.....	7
3.1 Diskursanalys.....	7
3.2 Material.....	8
3.3 Avgränsning.....	8
4. Bakgrund.....	9
4.1 Tidigare forskning.....	10
4.2 Japansk Media.....	11
5. Resultat.....	12
5.1 Nationalistisk/konservativ-diskurs.....	13
5.2 Kejsardiskurs.....	17
5.3 Internationell-diskurs.....	18
5.4 Miljö-diskurs.....	19
5.5 Religiös-diskurs.....	20
5.6 Kritisk-diskurs.....	20
6. Diskussion.....	21
6.1 Taisho-perioden 1912-1926.....	21
6.2 Showa-perioden 1926-1945.....	21
6.3 Showa-perioden 1945-1989.....	22

6.4 Heisei-perioden 1989-2015.....	23
6.5 Avslutningsvis.....	25
7. Sammanfattning.....	26
8. Litteratur.....	27
9. Appendix.....	30

1. Inledning

Våren i Japan är något alldeles speciellt och det är främst tack vare körsbärsträdet - *sakura* (桜) – vars fantastiskt vackra blomning varje år vittnar om att våren äntligen har kommit. I luften känns en svag söt doft av jord och blommor. I parkerna och i grönområdena längs med vattnet har människor mött upp vänner och familj och har picknick under de blommande körsbärsträden där de umgås, äter traditionell japansk mat och dricker saké. Denna företeelse kallas för *hanami* (花見) och betyder ordagrant att ”titta på blommorna”.

Denna tiden på våren ses också som början på det nya året med inträdsceremonier i skolorna och starten på jobb-året och är därför speciell för japanerna av just den anledningen. Också förknippat många gånger med hanamin och sakuran är symboliken kring livets förgänglighet i det japanska uttrycket ”mono no aware” som bokstavligen översätts till ”tingens patos”. Klart är att både sakura och hanami har en speciell betydelse för japanerna. Men har betydelsen av sakura och hanami alltid sett likadan ut, eller är det så att tankarna kring vad som numera anses typiskt japanskt har skiftat under historiens gång? Om så är fallet, på vilket sätt har det skett och vad kan det ha för konsekvenser på hur vi kan se på sakuran och hanamin idag och framöver?

1.2 Syfte och mål

Sakura och hanami som symboler för Japan, både för japaner själva och icke-japaner, har en lång tradition och samtidigt som det japanska samhället under de senaste hundra åren genomgått stora förändringar tycks bilden av sakura och hanami vara relativt oförändrad. Syftet med denna uppsats är att undersöka om begreppen sakura och hanami har förändrats i sin relation till Japan som nation över tid och om så är fallet, på vilket sätt.

Uppsatsens frågeställning är följande:

Har begreppen sakura och hanami förändrats i sin relation till Japan som nation under de senaste hundra åren?

2. Teori

2.1 Laclau och Mouffes diskursanalys

Denna uppsats utgår från Laclau och Mouffes diskursteori vars rötter ligger i marxism och strukturalism, där den förstnämnda tjänar som utgångspunkt för att analysera det sociala, och där den sistnämnda tjänar som byggsten i teorin kring mening och meningskapande (Jørgensen & Phillips 2002, 25).

Begreppet diskurs kan enklast definieras som 'ett visst sätt att tala om och förstå världen (eller en aspekt av världen)' (Ibid, 1). Som exempel kan tas en politisk diskurs eller en nationalistisk diskurs som båda har sitt sätt att förklara och tolka världen.

En utgångspunkt i diskursanalyser är att vi genom språk inte förklarar en objektiv verklighet utan att vi, med språket som medel, samtidigt skapar verkligheten genom att ge mening åt såväl abstrakta tankeströmmar som fysiska objekt (Ibid, 8-9).

Eftersom diskursanalysens antaganden är att det inte finns en objektiv verklighet utan en rad olika diskurser som strävar efter att etablera sin bild av verkligheten är det dessa diskurser som är utgångspunkten för analysen. Det betyder också i förlängningen att analytikern själv är färgad av olika diskurser och skall på det sättet betraktas som en agent som med sitt alster påverkar hur vi ser på olika fenomen. Analytikern är med andra ord inte neutral (Ibid, 21-22).

Med ovanstående som grund är huvudpunkten i Laclau och Mouffes teori att allt är flytande och ovisst. Det som ses som given kunskap och givna normer exempelvis, är endast *en* bild av verkligheten av flera möjliga och som genom olika sociala processer blivit mer eller mindre sedimenterad och därför ses som naturliga (Ibid, 33).

Det sociala består av diskurser som strävar efter att etablera sin bild av verkligheten, vilket görs genom språket. Det sociala skall ses ett som filter över verkligheten genom vilken mening skapas. Därför utgår teorin från språket men applicerar samma principer på alla sociala aspekter av verkligheten, nämligen att handlingar och ting får sin mening genom sin relation med varandra, precis som tecken definieras i motsats till andra tecken i språket (Ibid, 35-6).

Nedan presenteras några nyckelbegrepp som blir vitala för analysen av materialet. För Laclau och Mouffe är **tecken** namnet på ord som i sig själva saknar mening men som får mening genom att tas upp i diskurser och på så sätt få en relation till andra tecken. Ett

element å andra sidan är ett tecken vars mening ännu inte blivit etablerad inom diskursen och har således fortfarande en rad olika potentiella meningar.

Vidare är ett **moment** beteckningen för de tecken som återfinns inom en viss diskurs och har en åtminstone temporär mening inom samma diskurs. **Nodpunkt** är i sin tur ett tecken med högre status, kring vilken andra tecken är organiserade. Dessa tecken får i sin tur mening via sin relation till nodpunkten.

Artikulation är ett förfarande som etablerar en relation mellan element på ett sådant sätt att deras identitet förändras som ett resultat av artikulationen (Ibid, 26). Enklare uttryckt kan vi kalla de handlingar, tal eller skrift som söker förändra innebörden i ett tecken till fördel för en viss diskurs. Slutligen återfinns **flytande symboler**. Dessa är tecken som olika diskurser försöker överföra sin mening till och liknar nodpunkter, men en nodpunkt är namnet för de tecken vars position är fixerad inom en viss diskurs och flytande symbol är termen för en pågående konflikt mellan olika diskurser för att etablera meningen till viktiga tecken (Ibid, 28-29).

3. Metod och material

3.1 Diskursanalys

Enligt teorin som presenterats ovan är ett element ett tecken vars mening ännu inte har fastställts och som har flera potentiella betydelser. En diskurs försöker skapa moment av dessa element genom att ge dem en fastställd mening som, om det lyckas, skapar en temporär stängning av betydelsen för tecknet. Men denna process kan aldrig bli fullständig, utan det existerar hela tiden en möjlighet att meningen förändras. För de element som anses vara speciellt öppna för tolkning och som olika diskurser försöker sträva efter att fylla med sin egen mening kallar Laclau och Mouffe för flytande symboler (Jørgensen & Phillips 2002, 27-29).

Genom att undersöka artikulationen i en viss text kan vi därmed se vad för typer av diskurser den tar sin mening ifrån samt på vilket sätt den försöker skapa ny innebörd eller behålla en nuvarande innebörd. Vidare är syftet att se hur en specifik flytande symbol blir

föremål för olika aktörers försök att ge den innebörd och på så sätt göra en viss diskurs den dominant (Ibid, 29-30, 40).

Med Ohnuki-Tierneys forskning, som presenteras i nästa kapitel som bakgrund, kan sakura och hanami med fördel beskrivas som exempel på det Laclau och Mouffe talar om som flytande symboler. Undersökningen som bedrivs i det utvalda materialet kommer därför se till hur olika typer av diskurser, exempelvis nationalism eller socialism, försöker etablera mening till sakura och hanami genom artikulationer.

3.2 Material

Materialet som skall analyseras är tidningsartiklar från två av Japans främsta mediaföretag, Yomiuri Shinbun och Asahi Shinbun. Asahi Shinbun betraktas som en tidning tillhörande den vänstra sidan av det politiska spektrumet. Den har därmed också en historia av att vara mer kritisk än andra japanska tidningar. Yomiuri Shinbun kan istället beskrivas som konservativ och med nära band till LDP-partiet. Ett målande exempel som kan tas kring dessa två tidningars politiska olikheter är deras åsikter och förfarande kring tvångsprostitutionen som ägde rum under Andra världskriget, där Asahi har grävt efter fakta som Yomiuri gärna försökt avfärda (Fackler, 2014). Anledningen till varför dessa två källor har använts till primärmaterialet är dels att dessa tidningars digitala arkiv är enda som sträcker sig tillräckligt långt bak i tiden för analysperioden, men också för att de befinner sig på varsin sida av det politiska spektrumet. Det skänker uppsatsen en viss form av neutralitet men det tjänar också syftet att visa på olikheter mellan tidningarna i beskrivningen av de undersökta begreppen.

3.3 Avgränsning

Sökning av artiklar har skett på följande sätt:

Först har en tidsbegränsning gjorts: Taisho (1912-1926), Showa-perioden innan och under Andra världskriget (1926-1945), Showa-perioden efter Andra världskriget (1945-1989) samt Heisei-perioden fram till 2015 (1989-2015). På grund av uppsatsens frågeställning är det mer relevant att dela in tidsperioderna utefter den japanska tidereäkningen eftersom de, mer än den västerländska, korresponderar med skeenden i det japanska samhället som är av vikt för analysen.

Inom tidsbegränsningen har sökning gjorts på först sakura och hanami separat, vilket gett en för uppsatsen orimlig mängd resultat. Därefter har sökningen skett på sakura och hanami tillsammans, vilket gett också en uppsjö av resultat (redovisas per period). Därför har vissa andra nyckelord kopplade till uppsatsens frågeställning använts för att ytterligare specificera och vaska fram väsentligt material. De två första av orden som valts nedan är på grundval att Japan är en konstitutionell monarki, det tredje för att ytterligare precisera innehållet och få ned mängden artiklar och det fjärde ordet på grund av kopplingen till frågeställningen. De ord som använts tillsammans med sakura och hanami i sökningen är :

天皇 Tenno - Kejsare

帝国 Teikoku - Kejsardöme

観桜 Kanou - Annat ord för hanami

日本 Nihon – Japan

Efter sökning tillsammans med dessa nyckelord har en för uppsatsen rimlig mängd artiklar kunnat hittas i varje enskild period. På dettät sätt har 11 artiklar från Yomiuri Shinbun samt 10 Artiklar från Asahi Shinbun kunnat väljas ut. Dessa 21 artiklar sträcker sig mellan 1918-2015. Se Appendix för en fullständig lista över artiklarna och sökresultat.

Två artiklar från Asahi Shinbun (1926 samt 1923) har uteslutits från resultatet då de ansågs irrelevanta för undersökning i och med att de båda var väderleksrapporter med fokus på hanami.

Asahi Shinbun artikeln från 2003 innehåller en intervju med Emiko Ohnuki-Tierney och presenterar även hennes verk. Att just denna artikel dök upp i materialet var en slump men bör nämnas eftersom hennes alster dessutom utgör en del av sekundärmaterialet i uppsatsen.

4. Bakgrund

Det finns inte mycket skrivet kring sakura och hanami på engelska utöver de texter som dyker upp i exempelvis guideböcker och kortare texter. Med boken '*Kamikaze, cherry blossoms and nationalisms*' har Emiko Ohnuki-Tierney (2010) gjort ett gediget arbete med att fylla det tomrummet. Genom att först och främst fokusera på hur sakuran som symbol kom

att ”militäriseras” successivt under Meiji-perioden och hur det fick sin kulmen med de så kallade Tokkou Tai, det som i västvärlden också kallas för kamikaze-piloter, som dekorerade sina flygplan med sakurablommor och även bar kvistar av sakura på uniformen och i hjälmarna när de begav sig ut på sin sista resa. Hon har också i samma bok följt sakuran och därigenom hanamins symbolik genom historien och hur den har skiftat i betydelse och hur nya meningar har uppkommit. Klart är att sakuran redan under ett tidigt skeende kom att stå för det japanska, när japanerna, för att särskilja sig från det kinesiska inflytandet, kom att utöva hanami med fokus på just sakuraträdet istället för plommonträdet som var kotym i Kina och Japan under 700-talet. Under Edo-perioden kom Japan att successivt börja kallas ”sakurans land” och sakuran blev en symbol för Japan. Hon beskriver också hur sakuran tidigt stått som symbol för reproduktion och livsenergi, som en metafor för risplantan. Ur denna symbolik kring reproduktion kommer också symboliken kring kvinnan och skönheten (Ohnuki-Tierney 2010, 1-3, 27).

Sakurans många betydelser präglas också av motsatspar. På individnivå kan sakuran representera både liv och död samt återfödelse men också relationen mellan man och kvinna och reproduktion. Ohnuki-Tierney menar också att på en mer abstrakt nivå kan blomman i vissa fall även stå för omkullkastande av etablerade normer och självidentitet.

Men på samma gång som meningarna kan skifta från person och kontext och många gånger vara paradoxala, så representerar sakurablomman samtidigt den kollektiva japanska identiteten och framkallar känslor av tillhörighet (Ibid, 25-26).

Ett centralt tema i Ohnuki-Tierneys verk och som även återspeglar temat i denna uppsatsen är ‘The representation of cherry blossoms is pregnant with the possibility that, with a delicate tip of the scale, this symbol of life and rebirth turns into a symbol of death’ (Ibid, 58).

Ovannämnda gäller inte bara dikotomin kring liv och död utan kännetecknar all symbolik kring sakurablomman. Den är helt enkelt fylld av olika meningar och representationer.

4.1 Tidigare forskning

Inom samhällsvetenskapen har det länge hävdats att just nationalsymboler förhöjer människors känsla av nationell tillhörighet. Nationalsymboler har historiskt fungerat som markör för in- och utgrupper och kan förstärka känslor av vilka som tillhör dessa två grupper. Det finns också belägg för att människor kan komma att anta en mer måttlig position

gentemot andra grupper inom staten och deras åsikter i närvaron av nationalsymboler (Butz 2009, 781-2).

Symboler står även för en grupp under tid. En nationalsymbol har förmågan att smälta samman gruppens historia som sedan kan romantiseras eller mytologiseras. Det är på detta vis som nationalsymboler kan bli till något som binder samman nationen och skapar högre mål och mening och blir något större än individen (Schatz & Lavine 2007, 333).

Den tidigare forskning som existerar kring nationalsymboler har visat på vilken effekt dessa kan ha på både individnivå, gruppnivå och samhällsnivå samt hur de verkar och kan skifta i karaktär i tider av exempelvis upplevt yttre hot. Denna forskning har visat på nationalsymbolers funktion i att frambringa känslor och tankar kring den egna nationen och beroende på klimatet i samhället kan symbolen gå från en subtil företeelse till symboler för nationalism (Butz 2009, 780, 798).

Det finns även empirisk bevisning att ritualistiska ceremonier, så som parader eller nationella firanden, tjänar samma syfte som nationalsymboler men skillnaden är att under en sådan typ av ceremoni skapas unika tillfällen för individen att inför in-gruppen uttrycka sin känsla för nationen och tillhörighet till den (Schatz & Lavine 2007, 333).

Schatz och Lavines forskning har funnit belägg för att nationalsymboler är ett kraftfullt verktyg för att skapa identiter i form av in-och ut-grupper samt att en individs upplevda höga nationella tillhörighet inte är korrelerat till konkret form av politiskt engagemang. Engagemang i symbolerna kan däremot underlätta skapandet och bibehållandet av grupptillhörighet, homogenitet och sammanhållning (Ibid, 352).

Under en stat eller nations mer lugnare perioder fungerar nationalsymboler därför på ett undermedvetet plan men kan snabbt ändra sin karaktär och bli mer explicita i sitt uttryck om staten hamnar i konflikt. I sådana situationer kan exponeringen av exempelvis flaggor eller emblem leda till en förhöjd känsla av nationell tillhörighet och slutligen också till aggression gentemot en upplevd ut-grupp (Butz 2009, 788).

4.2 Japansk media

Japansk tidningsmedia är väldigt inflytelserik. De två tidningar vars artiklar har använts är bland de största tryckta tidningarna i världen. Det som präglar tidningsmedian är centralisering, då mer eller mindre all inflytelserik publicering sker av de större etablerade

tidningarna, som också alla har sitt huvudsäte i Tokyo. Strukturen är liknande den som återfinns bland andra japanska företag, det så kallade *keiretsu*-systemet. Tidningarna åtnjuter nära kontakter med institutionerna och genom bildandet av så kallade reporter-klubbar är den information som kommer ut till reportrarna och sedermera folket i hög grad styrd av det företagen eller myndigheterna vill skall komma ut. Det ser även till att hålla reportrarna ”på banan” vad som skall skrivas i och med att de annars riskerar att utestängas från reporter-klubbarna. Dessutom tjänar reporter-klubbarna till att effektivt stänga ute mindre aktörer genom att sätta upp olika krav och spärrar på vad som krävs för att få vara med. En annan viktig del är att tidningarna och media i stort, rekryterar sina arbetare på det sedvanliga japanska sättet, där en rad olika hinder skall överkommas i form av arbetsintervjuer och tester. Med tanke på vilka krav som ställs för att bli anställd har reportrarna väldigt ofta samma typ av social och akademisk bakgrund som byråkraterna eller affärsmännen och de är alla ofta män som tagit examen från högt ansedda japanska universitet (Sugimoto 2002, 236-40).

5. Resultat

Analysen har genomförts genom att undersöka vad för olika nodpunkter som kopplas till sakura och hanami i materialet. Genom det har 6 olika diskurser kunnat urskiljas vilka presenteras nedan tillsammans med exempel på nodpunkterna. Den mest förekommande diskursen är en *nationalistisk/konservativ-diskurs* som förknippar sakura och hanami med exempelvis ’Japan’, ’Japanernas själ’, ’Nation’, ’Kejsardömet Japan’ etc. där språket ofta förknippar sakuran och hanami med tradition, något oerhört vackert och unikt japanskt.

Den andra stora utmärkande diskursen är *kejsardiskursen*. Artiklarna som undersökts sätter kejsarfamiljen i en positiv bild ihop med sakura och hanami och använder i de äldre artiklarna ett väldigt artigt språk. I denna diskurs ingår nodpunkten ’kejsare’ och moment som exempelvis ’kejsarlig visit’.

Den tredje i ordningen är en *internationell-diskurs* som sätter sakura, hanami och Japan i relation med något icke-japanskt och kontrasterar det japanska med ett ’annat’. Exempel på nodpunkter är ’internationell’, ’ambassadör’ och ’premiärminister’. Den fjärde är en *religiös-diskurs* som återfinns i en artikel där sakura och hanami kopplas till bland annat

nodpunkterna 'bedja' och 'offra'. Den femte diskursen är en *miljödiskurs* som länkar sakuran till naturen genom följande nodpunkter; 'avgaser', 'naturen' och 'surt regn'.

Den sjätte diskursen kan benämnas som en *kritisk-diskurs* i och med dess syfte att uppmärksamma läsaren på sakuran och hanamins roll som propaganda medel. Här ingår nodpunkter som 'militärisering' och 'klassamhälle'. Nedan följer en närmare redogörelse för resultatet av analysen med representativa utdrag från respektive artikel.

5.1 Nationalistisk/konservativ-diskurs

I följande artikel minns skribenten tillbaka nostalgiskt på sin barndom i Akusa, som är ett välkänt resmål för hanami och avslutas på följande vis

花はサクラと言われています。吹雪のように花びらが散る様は美しく、何ともドラマチックです。私もサクラのように鮮やかに生きたい、そして最期は西行さんと同じかな。サクラには、そんな気持ちにさせる不思議な魔力があります。Det sägs att blommor är sakura. Blommor som faller till marken likt en snöstorm är en vacker företeelse, och något väldigt dramatiskt. Jag vill också leva lika intensivt som sakuran och innan jag dör, måhända göra som Saigyō. För sakuran har en mystisk kraft som frambringar sådana känslor (Asahi Shinbun 2015).

I en annan artikel sätts sakura och hanami tillsammans med den japanska traditionen och ord förknippade med den.

前橋市公園管理事務所長の丸山直人さん（５５）によると、庭園にある和室を予約してお茶会を開き、しだれ桜やツツジ、モミジなどが織りなす四季折々の景色を楽しむ人も多いそうだ。Enligt chefen för Maebashiparkens förvaltningskontor, herr Maruyama (55) kommer mycket folk som bokar traditionellt japanska rum som finns i parken där de håller tecermonier och njuter av hängpilssakuran, azaleor och höstlöven under de fyra årstiderna (Yomiuri Shinbun 2014).

I nästkommande artikel beskrivs sakurans och hanamins historia kopplad till dagens ungas minskade intresse och det finns en tydlig vilja att upphöja den japanska traditionen.

「景気が悪いのに」「若い人はあまり行きたがらない」との声もあって、花見気分も湿りがちのように見えます”Ska vi verkligen gå när affärerna går så dåligt?” eller ”De yngre verkar inte vilja gå”. Sådana kommentarer kan nu höras och stämningen kring Hanamin tycks vara nedstämd (Asahi Shinbun 1992).

I slutet av artikeln återfinns resultatet från en undersökning om vad folk associerar med sakura.

「桜から何を連想するか」の問いに対しては、「入学式」「イレズミ」「ラグビー」「春」「日本の美」「故郷」「人生のひとつの生き方」「寅さん」「西行」「時のうつろいの速さ」「無常」「お酒」 På frågan ”vad associerar du med sakura” gavs följande svar; ”inträdes ceremonin till skolan”, ”tattueringar”, ”Rugby”, ”vår”, ”Japans skönhet”, ”hemstaden”, ”en persons sätt att leva sitt liv”, ”Saigyo”, ”tidens oändlighet”, ”obeständlighet”, ”Sake” (Ibid).

Följande artikulation i artikeln kan tjäna som exempel på en konservativ förmyndardiskurs som söker skapa ett förhållningssätt till hur hanami skall utföras till läsaren.

ひときわ枝ぶりのいいサクラの下に、ゆったりとしたスペースを占め、夕方から整然と花見を楽しんでいる20数人のグループがいた。Under en speciellt utstickande sakura vars grenar vajar i vinden sitter ett gäng på cirka 20 stycken som städat njuter av hanamin (Ibid).

Vidare i artikeln talas det om hanamins historia samt begreppet företagshanami, som artikeln kopplar med något värdefullt traditionellt japanskt som en yngre generation inte längre verkar vara intresserade av.

大勢では、若い人によく見られる、仕事と遊びをキチンと区別する風潮が花見を衰退させているのだろうか。しかし、会社の花見とはそもそも、仕事の一部のようであり、ウサを晴らす絶好の機会でもある。Generellt bland unga vill man skilja på jobb och privatliv vilket kan vara en förklaring till nedgången i hanami. Men Företagshanamin var från början ett sådant tillfälle där man kunde slappna av och umgås med kollegor från jobbet (Ibid).

Artikeln med mest explicit artikulering av sakuran och hanami som något unikt japanskt bär titeln

花のいのちは日本人の心に Blommornas (sakurans) liv finns i Japanernas själ (Yomiuri 1970).

Här har sakura satts inom parentes då det framkommer tydligt i andra delar av artikeln att det är just sakura som skribenten refererar till. I artikeln minns skribenten tillbaka på hanamin 1946 med följande nostalgi

いよいよ私も軍隊に行く日が迫っていたのである。あんなにひっそりとした花見を、もう再びすることはできないだろう。Slutligen närmade sig även dagen då jag skulle in i

armén. Det finns nog ingen chans att jag skulle kunna bege mig ut på en sådan stillsam hanami en gång till (Ibid).

Och i samma artikel beskrivs hanamin så här

花見の群衆のいない満開の桜は、実に悲しかった。すがすがしかった。Men faktiskt så var den blommande sakuran utan folkvimlet rätt ledsam. Det var uppfriskande (Ibid).

En liknande typ av artikel, som mer eller mindre försöker hamra in Japans starka koppling till sakuraträdet innehåller följande stycken

むかしは「花」といえば「さくら」の花に決まっていたようです。それほど日本民族の詩とさくらは密接に結びついていました。神話のコノハナサクヤ姫のコノハナもさくらでしょう När man förr sa ”blomma” var det alltid ”sakura” man syftade på. Så till den grad att det japanska folkets dikter är tätt sammanvävda med sakuran. Blomman i legenden om Blomsterprinsessan likaså (Yomiuri Shinbun 1958).

「花の宴」というのもチェーリップやボタンの花ではなくてさくらであることはもちろんのことですが、さて日本人がさくらの花の下で酒をのむという風流な習俗はいつごろだれが発明したものでしょうか. Blomman i ”blommans fest” är inte Bergspion utan självklart är det sakura. Så, vem var det som låg bakom, och när var det som denna eleganta folktradition att japaner sitter under sakuraträden och dricker Sake uppkom? (Ibid).

Och avslutas

「サイタサイタサクラガサイタ」と小学読本巻之（の）一の第一ページのこの言葉で小学一年生の第一時間目を始めた年代はおおいでしょう。新学期の理科では桜の観察を、最初の図画の時間には桜の写生を、つまり、さくらを一つの折り目として学校生活をわたくしたちはふみだしました。De som började första timmen under första året i grundskolan med orden på den första sidan på första kapitlet i läroboken”De har blommat, de har blommat! sakuran har blommat!” är många. Under biologilektionen på den nya terminen undersökte vi sakuran, på första bildlektionen målade vi sakura, med andra ord började vi vårt skolliv med sakuran som en sedvänja (Ibid.).

Här är ett exempel på en subtil men ändå klar artikulation i benämningen av Tokyo som ”Det Japanska Imperiets huvudstad”, klart är att regler och censur kan ha spelat en roll.

とこで上野の山や飛鳥山には桜も咲いたが、今年には花がおくれて、どうしても第一日曜からでないのだめとのこと、この日帝都の行事を並べると。I Ueno och Asuka

blommar sakuran men, i år har blomningen kommit sent. Trots det kommer denna tillställning i Det Japanska Imperiets huvudstad att hållas den första söndagen (Asahi Shinbun 1940).

I följande artikel från Showa-perioden finns en klar och tydlig imperialistisk och nationalistisk diskurs som börjar med rubriken

さあ戦時下のお花見だ あすの祭日は絶好！ Hanami i krigstider, imorgon är bästa tiden för festival! (Yomiuri 1938).

Och fortsätter

国の守りにあやかつてはや九段靖国神社の桜は七分咲きと、戦時下の香りも高い花便より Med namn kopplat till skyddandet av nationen blommar sakuran vid Yasukuni helgedomen i Kudanshita cirka tre fjärdedelar och doften är stark även under krigstid (Ibid).

Artikeln avslutas

七分咲きの花の下ではるかに戦線の兵を語り合つて、満都の春、戦時下を開いた、ああ！「桜さく大日本ぞ日本ぞ」だ。Under de blommande sakuraträden, ses och tala om soldaterna på den avlägsna krigsfronten, vår överallt i huvudstaden, våren sprider ut sig under dessa krigstider, Oh! ”Blomma sakura, Det Japanska imperiet! Japan!” (Ibid).

I denna artikel från Taisho-perioden återfinns tydliga artikulationer som försöker binda sakuran med det unikt japanska som i följande stycke

大和心をその偉さと謳われる桜 Sakuran som lovsjunger den mäktiga japanska andan (Yomiuri Shinbun 1919).

I ett stycke längre ned står

恐らく注意の足りぬ事も一因であろうが、桜と菊は国華であつて宮中에서도特に春は観桜、秋は観菊の宴を開かれている。En annan viktig anledning som inte nog kan understrykas är sakuran och krysantemumans betydelse som nationell stolthet och det kejserliga palatset, framförallt på våren är det sakuran man beskådar och på hösten är det krysantemuman (Ibid).

I den äldsta artikel från 1918 talas det om hur beteendet hos några besökare, bland annat genom att snylta från folk, bryta av grenar från sakuraträd och flirta med berusade damer förstörde hanamin.

大分静かな花見客の楽しみを殺す、つまり少数者のわがままな振る舞いから多数者に迷惑をかけた形になった。...De tog kol på stämningen hos de flesta av hanamibesökarna och det blev att en liten klick rötägg förstörde för många av besökarna (Yomiuri 1918).

Vidare i artikeln är polischefen i Ueno intervjuad och det beskrivs hur de skall få bukt med problemen. Dessutom är reglerna tryckta i tidningen och följande stycke är kopplat till hanami med ord som regler och ifrågasättande och den sista meningen är nästan formulerad som en order

花見の人は公園規則に背かない限り決して干渉せず、心持ちよく花見をするつもりでいなければならない。Hanamibesökare skall under inga omständigheter ifrågasätta eller gå emot parkens reglemente, vi skall ha en trivsamt hanami! (Ibid).

5.2 Kejsardiskurs

Artikeln från 1986 är av nostalgisk karaktär och beskriver ett tillfälle då läsaren såg kejsarparet under en hanami under 1950-talet.

花見客の間に「陛下だ、陛下だ」というささやきが広がった。まさか、と半蔵門堀の向こう側を見ると、天皇、皇后、両陛下がこちらの桜を眺めていらっしやった。花見客の間から、期せずして「バンザイ、バンザイ」の声 Bland hanamibesökarna spreds viskningar, ” de är kejsarparet, de är kejsarparet”. Och mycket riktigt, på andra sidan vallgraven vid Hanzomon njöt kejsaren och drottningen båda två av sakuran. Bland hanamibesökarna kunde oväntat höras ”Hurra! Hurra!” (Yomiuri Shinbun 1986).

両陛下の右に写っている。。。侍従の話「めったにないことなので覚えている。あの日は英国大使館前の桜がきれいなので、陛下に「どうですか」と確かめし、半蔵門の近くから堤の上に出た。「バンザイ」には驚きました。Både hans majestät och drottningen blev fångade på bild... Kammarherren minns ” Det var en väldigt sällsynt företeelse så visst minns jag detta. Den dagen var sakuran framför Englands ambassad väldigt vackra så jag hörde med kejsarparet vad de tyckte och sedan gick vi ut vid vallgraven. Vi blev förvånade över hurrandet (Ibid).

Stilarna på de äldre artiklarna är snarlika och präglas av ett artigt språk och är till för att uppmärksamma läsarna på den kejsarligt anordnade hanamin.

春爛漫の廿日宮中恒例^{こうれい}の観桜が新宿御苑に開かせられる、。。日天皇、皇后両陛下には御同車にて午後二時半宮城を御出門御苑に行幸啓あらせられる、御同列の行幸啓は二年ぶりの御ことで Våren är i full blommning och i Shinjukugyoen-parken hålls den årliga hanamin av kejsaren. Hans majestät kejsaren och drottningen avreste tillsammans från det kejserliga palatset och belönade Shinjukugyoen-parken en kejserlig visit som inte hänt på två år (Yomiuri Shinbun 1934).

天皇陛下には来る二十三日午後二時三十分、宮城御出門、新宿御苑の観桜御会に行幸、同三時四十五分御苑発御、還幸あらせられる旨仰せ出された、雨天の際は行幸御取りやめ御由である。Hans Majestät kejsaren kommer den 23 april, klockan halv tre på eftermiddagen lämna det kejserliga palatset för att förgylla hanamin i Shinjukugyoen-parken en kejserlig visit. Kejsaren ämnar lämna parken vid 3.45 och det är beslutat att vid regn kommer en kejserlig visit inte vara aktuell (Asahi Shinbun 1935).

天皇陛下には明十八日新宿御苑において御催しの観桜御会に行幸...”

“Hans majestät kejsaren kommer göra en kejserlig visit till hanami-tillställningen som hålls i Shinjukugyoen-parken imorgon den 18e... (Yomiuri Shinbun 1929).

春、日毎濃やかに 観桜御会 16日 きょう宮内省より示達

Vår, vardag är trivsamt. Idag kommer information från det kejserliga hushållsministeriet gällande hanami-tillställningen den 16 April (Asahi Shinbun 1928).

5.3 Internationell-diskurs

Två av artiklarna (Asahi 1974 och Asahi 1952) innefattar en internationell-diskurs som sätter Japan och dess tradition med hanami och sakura i centrum för internationella tillställningar, som i följande artikel då dåvarande premiärminister Tanaka har bjudit in ambassadörer och gäster från affärsvärlden till en anordnad hanami.

西洋庭園北側の接待所では、やえさくらの枝のたれ下がったところに、田中首相と着物姿の真紀子さん、三木副総理、二階堂官房長官らが陣取って対応に忙しい

I mottagningshallen i den västerländska avdelningens norra del av parken, under Yaesakurans hängande grenar var Premiärminister Tanaka, Makiko klädd i kimono tillsammans med vice-premiärminister Miki och Kabinettsekreterare Nikaido upptagna med mottagandet av gästerna (Asahi Shinbun 1974).

Det andra exemplet är från några år efter slutet av Andra världskriget och även här placeras det traditionellt japanska med traditionellt västerländskt i ett internationellt sammanhang på följande sätt i rubrik

国際観桜会　きのう品川でお花見 Igår hölls den internationella hanami-träffen i Shinagawa (Asahi Shinbun 1952).

Samt i brödtexten

飯吹雪の庭でバレエや日本舞踊をみせ、お茶席では千家高島すみこさんの門下のウィスロー海軍大佐サーリーちゃんなどの「おてまえ」も拍手を浴びた。I den sakurabladstäckta trädgården hölls uppträdanden i Balett och Japanskdans. I terummet mottog Takashima Sumiko av Senkeskolans elev Sally Withrow , som är överste för flottan ,applåder (Asahi Shinbun 1952).

5.4 Miljödiskurs

I denna artikel finns visserligen även en del tecken som brukar kopplas till tradition och kejsarfamiljen samt befolkningens känslor kring sakuran som i följande exempel

国立駅南口から延びる大学通の両側に約二キロにわたって並ぶ二百十一本の桜の木は、一九三四、三五年に皇太子（現天皇）の誕生を祝って記念植樹されたという。多くの市民に愛されている並木だが、最近では傷みが目立ち、樹勢が衰えている木も多い。Det sägs att de 211 sakura träden som sträcker sig på båda sidor cirka två kilometer från Kunitachistationens södra ingång planterades 1934-35 för att fira minnet av kronprinsens födelsedag. Allén står många invånare varmt om hjärtat men på senare tid har skador och träd som mist sin styrka märkt ut sig (Yomiuri Shinbun 2005).

Men samtidigt läggs fokus i artikeln på sakuran som träd och naturens välbefinnande som i nästkommande två stycken av artikeln

国立駅近くの桜並木を守る「くにたち桜守（さくらもり）」（大谷和彦代表）は、市民の輪を広げ、桜をそして自然を守る活動をしている。Att skydda sakura träsallén nära Kunitachistationen ”Kunitachi skyddar sakuran” representanten Otani planterar sakuraträd och fortsätter att genom det skydda naturen (Ibid).

酸性雨や排ガスの影響のほか、トラックが接触して枝を折ったり、歩行者や花見の団体が根元付近の土を踏み固めてしまったりするのも原因だという Anledningar sägs

bland annat vara surt regn, avgaser samt att lastbilar kör in i grenar och bryter dem samt att fotgängare och folk som håller hanami trampar upp och förstör jorden runt roten av träden (Ibid).

5.5 Religiös-diskurs

Artikeln sammankopplar hanamin och sakura med religiösa traditioner utförda i tempel samt bedjande som i följande två stycken

満開の桜の下で千本づき 吉野の金峯山寺蔵王堂 花見客ら無病息災祈る” ”Under sakuraträd i full blommning hålls Senbondzuki, I Yoshino distriktets Kinpusentempel och dess Zouou-hall ber hanamibesökarna för välmående (Yomiuri Shinbun 1999).

吉野山では十一、十二の両日、蔵王権現に桜の花を供える

「花供会式」が営まれる。地元青年団ふんする奴を先頭に、十万石の格式を誇る大名行列が満開の桜の下で華やかな絵巻を繰り広げる。Under både den 11e och 12e hålls ”gudstjänst för blommornas följeslagare” vid Zouou-buddhan där sakura blommor offras. En grupp unga utklädda till tjänare inleder med att rulla ut en utsökt vacker rulle med Daimyo-successionen på under sakuraträden (Ibid).

5.6 Kritisk-diskurs

Artikel med ett kritiskt perspektiv kring hanami och sakura är en intervju med professor Ounuki Emiko som forskat kring symboliken kring sakura. Artikeln utgör en klar kontrast till de andra artiklarna och skapar utrymme för ifrågasättande hos läsaren i och med dess koppling till ord som klassamhälle, militärisering och kamikazepiloter som i följande exempel

「最初は花見にも階級性が表現されているところに関心を持ったのですが、そのうち、軍国主義や特攻隊とのかかわりが見えてきました」と説明する。Jag var först intresserad av hur hanami också var ett uttryck för ett klassamhälle, men snart såg jag sambanden mellan det och exempelvis militärisering och kamikazepiloterna (Asahi 2003).

Artikeln syftar till att medvetandegöra symboliken som finns och dess konsekvenser historiskt för läsaren genom att informera om Ohnukis forskning.

明治政府は、急激な近代化と伝統の継続性を重ねるために、桜を活用した。農家の若者を徴兵した軍隊では、帝国海軍の記章は錨と桜、帝国陸軍は星と桜を組み合わせた。

やがて、菊や桐は天皇、旭日は国家、桜の花とつばみは兵士と対応するようになった。「散る桜」は戦死を意味するようになり、靖国神社には桜が植えられた。

Meiji-regeringen använde sakuran för att kunna genomföra moderniseringen tillsammans med att behålla de japanskt traditionella. De unga bondpojkar som rekryterades till den kejserliga flottan bar sakuran och ett ankare som sitt emblem och den kejserliga arméns emblem var en stjärna tillsammans med sakuran. Snart nog stod krysantemum och paulownia-trädet för kejsaren, den stigande solen för nationen och sakuran och dess knoppar stod för soldaterna. ”Fallande sakura” kom att betyda ”Att dö i strid” och det planterades sakura blommor vid Yasukuni-helgedomen (Ibid).

6. Diskussion

6.1 Taisho-perioden 1912-1926

Under Taisho-perioden återfinns två artiklar i materialet som båda väl speglar sin samtid. Den nationsbyggnad och strävan efter ett homogent Japan under kejsaren som började under Meiji-perioden genom olika sociala-och politiska reformer hade fått ytterligare kraft i och med segern i det rysk-japanska kriget 1905. Under början av 1910-talet gjordes också åtgärder för att ta itu med arbetarrörelsen, socialister och kritiker av staten genom att bland annat skapa en speciell polisstyrka (Tipton 2002,56-67,82). Vad som är intressant är att det fanns en kort period under århundradets början då sakura och hanami skulle kunna komma att stå för förändring och det progressiva. Ett exempel på det är Japans tidigaste första maj-firande, då arbetare demonstrerade under en ”arbetar-hanami” på flera håll i Tokyo men möttes av våld från polisen när de skanderade ”hurra för socialismen”(Ohnuki-Tierney 2003, 67). I de undersökta från artiklarna från 1918-19 återfinns istället dels artikulationer som syftar till att förhöja den nationella känslan genom att binda den till sakura och kejsaren och dels att få folk att lyda polisen och följa de strikta regler som sätts upp kring hanamin.

6.2 Showa-perioden 1926-1945

Under den imperialistiska eran som slutar abrupt i och med krigsslutet 1945 ingår samtliga artiklar i en antingen nationalistisk/konservativ-diskurs eller en kejsardiskurs, oavsett tidning.

Taisho-perioden följs av en mycket turbulent tid som slutar i att parlamentarismen faller och att militären tillsammans med byråkraterna tar över styret av Japan från mitten av 1930-talet (Tipton 2002, 115-18). Vad som också speglar perioden är en ökande censur av sådant som inte överensstämmer med den nationalistiska regeringens ideal och med lagstiftandet av "Peace Preservation Law" från 1925 kan allt som anses politiskt avvikande ge fängelse, vilket blir många öde (Ibid, 106-7). Samtidigt intensifierades försöken att länka sakuran med det unikt japanska och sakurabladen med fallna soldater. Här spelade bland annat Yasukuni-helgedomen, där fallna soldater begravts, en viktig roll. Dessutom skapades sånger med sakura tema för militären där soldater liknades med fallande sakurablada i sitt offrande för kejsaren (Ohnuki-Tierney 2003, 79-80). Vidare planterades träd för att fira nationella händelser, som till exempel födelsen av kronprinsen (som nämns i Yomiuri Shinbun artikeln från 2005) eller segern över Ryssland i rysk-japanska kriget. Sakuraträden kom även att planteras i de ockuperade landområden som militären tagit över för att symboliskt markera territoriet som tillhörande det japanska kejsardömet (Ibid, 93-94).

Med ovanstående som bakgrund blir fokuseringen på kejsaren i artiklarna från denna period förståelig. Det fanns ett tryck från de styrandes håll att sådana här typer av artiklar skulle publiceras eftersom det ingick i deras propaganda. Censuren och påtryckningarna som existerade kan också förklara varför den mer vänsterorienterade Asahi Shinbun använder sig av termer som 'det japanska kejsardömet'. Med tanke på Yomiuri Shinbuns politiska orientering är det mindre förvånande att mer uttryckliga kopplingar till sakura och hanami hittas i exemplena från artiklarna som fokuserar just på Yasukuni-helgedomen och soldaterna på krigsfronten. Här sammanfaller också Ohnuki-Tierneys forskning med Butz över hur sakuran och hanamin som nationalsymboler kom att transformeras i sin innebörd och gå från en subtil företeelse till att 'militäriseras' under kriget och de förvandlade klimatet i samhället (Ohnuki-Tierney 2010, 1) (Butz 2009, 798).

6.3 Showa-perioden 1945-1989

Efter krigsslutet skulle Japan återigen genomgå en omvälvande förändring inte helt olik den som skett under Meiji-restaureringen. Den amerikanska ockupationen fortsätter fram till 1952 och de flesta japaner ser den som något positivt, något som ger hopp i den tuffa vardagen i de ödelagda städerna (Tipton 2002, 143). Asahi Shinbun-artikeln från samma år som ockupationen slutar, innehåller en internationell-diskurs som på många vis fångar tidsandan i

det nya Japan som blickar utåt. Det existerar en kontrastering av det traditionellt japanska med dans och tecermoni mot det västerländska i baletten och gästerna, som är amerikanska kommendörer och överstar från flottan.

I den andra Asahi Shinbun-artikeln återfinns även där en internationell-diskurs från 1974. Efter en lång period av stor ekonomisk framgång har Japan lyckats ömsa sitt imperialistiska skinn och i artikeln beskrivs premiärminister Tanaka som en världsvan herre som smidigt bemöter de utländska gästerna i sin egen anordnade hanami-tillställning. Här väljs och framlyfts hanamin och sakuran som något unikt japanskt och det traditionellt japanska förstärks av att Tanakas dotter Makiko tar emot gästerna iklädd Kimono.

Under den här delen av Showa-perioden är det som störst skillnad mellan de båda tidningarna. I två Yomiuri Shinbun-artiklar från 1958 respektive 1970 finns en klar nationalistisk/konservativ diskurs och i den tredje från 1986 är det en kejsardiskurs. Kännetecknande för alla tre artiklarna är att de nostalgiskt blickar bakåt mot en svunnen tid under den första hälften av århundradet. Det finns en parallell under denna era i hur de båda tidningarna skriver om hanami och sakura till Meiji-perioden. Då tillskrevs sakuran, med grund som symbol för Japan, av en mer progressiv grupp innebörden att stå för det då nya moderna Meiji-Japan och å andra sidan tillskrevs innebörden av det gamla historiska feodala Japan av en konservativ grupp (Ohnuki-Tierney 2003, 77).

6.4 Heisei-perioden 1989-2015

Det japanska ekonomiska miraklet når vägs ände bara ett par år in i den nya Heisei-perioden och följs av vad som kommit att kallas ”ett förlorat årtionde”. Asahi Shinbun-artikeln från 1992 är på det sättet väldigt talande i hur den dels blickar tillbaka på sakura och hanami genom historien men också hur den beskriver de ungas ovilja att delta i den traditionella företagshanamin. Det fanns en misstro till det gamla systemet som verkade vara på väg att rasa bland unga men artikeln försöker istället måla upp en positiv bild av det traditionella.

De två andra artiklarna från denna period som ingår i den nationalistiska/konservativa-diskursen förknippar starkt berättelserna med traditionella japanska nodpunkter. Det finns dock en stark skillnad i dem båda. I Yomiuri-artikeln från 2014 beskrivs en resa till ett välkänt hanami-resmål men förutom associationerna till vissa traditionellt japanska ting är den relativt neutral i sin berättarteknik. I kontrast till detta står Asahi-artikeln från 2015 där skribenten

genom de artikulationer som återfinns i texten försöker framkalla en nostalgisk känsla och romantisera det historiska Japan. Detta genom att tala om sakurans trollbindande kraft och viljan att leva (och dö) lika intensivt som sakuran. Denna typ av artikulation korresponderar med Schatz & Lavines påståenden kring nationalsymboler som representerar en mytologisk och romantiserad bild av nationen över tid och som för in-gruppen samman och på så sätt skapar en större mening än individen i sig (Schatz & Lavine 2007, 333).

Den religiösa-diskursen som finns i en av artiklarna binder samman sakura och hanami med nodpunkter som 'offra' och 'be'. Faktum är att hanami från början var en religiös ritual där sake drickandet var något som symboliserade drickandet av det heliga vinet tillsammans med gudarna. Sakurabladen sades representera riset, som förr var en helig planta och fortsätter ha stort symboliskt värde i Japan (Ohnuki-Tierney 2003, 1-2). Avsaknaden av fler sådana här typer av artiklar i sökningen visar på den förskjutning som har skett från de religiösa grunderna av hanami.

Miljödiskursen som finns i en av de senare artiklarna (2005) kopplar nodpunkter från miljö-diskursen ihop med den nationalistiska/konservativa-diskursen och kejsardiskursen. Sakuran skall skyddas dels därför att den ingår i en alltmer hotad naturmiljö, men det handlar samtidigt lika mycket om att värna och bevara traditionen av sakuraträd och hanami och det japanska. Dessutom försöker artikeln appellera till läsaren om värdet av de sakuraträd som skall bevaras eftersom de är planterade för att hylla minnet av kronpinsens födelsedag. Årtalet är också intressant i och med att det faller samman med en dåvarande ökande global medvetenhet kring miljöfrågor.

Med tanke på den långa och fortfarande pågående debatten kring Japans handlande under Andra världskriget, däribland de kontroversiella besöken från premiärministerns sida till Yasukuni-helgedomen, kan det tyckas anmärkningsvärt att det endast dyker upp en artikel med en kritisk-diskurs som problematiserar sakuran som symbol.

Det kan ha sin förklaring i de så kallade "reporter-klubbarna" eller "gatekeepers" från tidningarnas håll som gör att sådana typer av artiklar helt enkelt inte når längre än till idé-stadiet. Japan har som tidigare nämnts en lång tradition av olika former av censur vad gäller media och det är något som under senare år under premiärminister Abes tid kommit att förvärras. Efter olika politiska åtgärder för att tysta kritiska röster (en trend som ses över i stort sett hela världen) rankas Japan numera på plats 72 vad gäller pressfrihet (Reporters Without Borders, 2016).

6.5 Avslutningsvis

Att aktivt försöka etablera sakuran som en nationalsymbol börjar redan under den tidiga Meiji-perioden då sakuran liknas vid den 'japanska andan', vilket för män betydde en ärofylld karaktär och styrkan att möta döden utan rädsla (Ohnuki-Tierney 2003, 79). Genom den aktiva propaganda som fördes av Meiji-regeringen och sedermera fördes vidare och utvecklades av den imperialistiska regeringen blev sakuran tillsammans med exempelvis den japanska flaggan - 'Hinomaru' verktyg i att skapa och bibehålla en homogen japansk identitet och grupptillhörighet på det sättet som Schatz & Lavine talar om (Schatz & Lavine 2007,352). På samma sätt har hanamin fungerat och fortsätter att fungera som den typ av ritualistisk ceremoni som ett nationellt firande innebär, där japanerna varje år inför varandra och främlingar reproducerar bilden av det unikt japanska med sakuran i centrum (Ibid, 333).

Samtidigt som sakura står för liv, skapelse och pånyttfödelse är den också en symbol för döden. Essänsen av uttrycket "mono no aware" är att livet är kort och flyktigt samtidigt som det är oerhört vackert. Denna representation av liv och död kan härledas till Ohnuki-Tierneys forskning kring Kamikaze-piloterna, men den tycks existera än idag. Det nya året inleds i Japan under april då sakuran blommar. Då hålls inträdsceremonier i skolor och examinerade studenter börjar sitt nya jobb. Men det är också kopplat till en period då självmorden ökar och Japan har en av de högsta självmordsantalen bland utvecklade länder. Detta är ett pågående problem som tycks vara nära sammankopplat med den den finansiella situationen för framförallt män (Wingfield-Hayes,2015).

Sammanfattningsvis kan sägas att det material som tagits fram och analyserats visar på att även om sakuran och hanamin återfinns i en nationalistisk/konservativ-diskurs under hela den undersökta perioden har också en del förändringar skett. Framförallt gäller det den explicita kopplingen mellan sakuran och det japanska folket och de fallande bladen som metafor för soldater som Ohnuki-Tierney talar om under militäriseringen under Showa-perioden fram till krigsslutet. De nutida artiklarna blickar mer nostalgiskt tillbaka och agerar genom det som artikulationer för att bibehålla den nationalistiska diskursen. Därigenom har diskursen som sådan fortsatt vara dominant även om den ändrat karaktär under tiden. Dock visar resultaten också på att diskurserna har ökat i antal i takt med tiden, Heisei-perioden innehåller hela fem av de sex identifierade diskurserna och på det sättet finns det belägg för att hur det talas om begreppen sakura och hanami diversifierats över tid. Samtidigt skall klargöras att resultatet också färgats av sökmetoden och de nodpunkter som använts för avgränsning av materialet.

7. Sammanfattning

Resultatet visar att i det undersökta materialet återfinns sex olika diskurser som gjort artikulationer gentemot de flytande symbolerna sakura och hanami i försök att etablera diskursens egna innebörd till begreppen.

Det finns ett underlag, även om det är svagt i och med materialets omfattning, för att begreppen till viss del fortsätter domineras under hela den undersökta perioden av en nationalistisk/konservativ-diskurs. Andra diskurser, så som kejsardiskursen, vilket kan argumenteras är en del av den nationalistiska var dominerande under den imperialistiska Showa-perioden. Utöver det har andra diskurser som ofta speglar samtiden tillfälligt dykt upp och försökt ge sakuran och hanamin egenskaper ur respektive diskur. Som exempelvis en internationell-diskurs under tiden direkt efter kriget och under den ekonomiska framgången, eller en miljö-diskurs som publicerades under tiden för en ökad global medvetenhet kring miljöfrågor och innan finanskrisen slog till 2007.

Sett över tid har diskurserna ökat i takt med tiden och artiklarna från Heisei-perioden innehåller fem av de sex identifierade diskurserna i denna uppsats. Men samtidigt visar resultatet från denna undersökning att den nationalistiska/konservativa-diskursen är dominerande över tid och fortsätter så att vara. Dock behövs vidare forskning för att kunna säkerställa de resultat som återfinns i denna uppsats.

8. Litteratur

Butz, David A. *National Symbols as Agents of Psychological and Social Change*. Political Psychology .779-804. Nr.30. Vol.5. 2009.

Fackler, Martin. *Rewriting the War, Japanese Right Attacks a Newspaper*. New York Times. 2 december 2014. <http://www.nytimes.com/2014/12/03/world/asia/japanese-right-attacks-newspaper-on-the-left-emboldening-war-revisionists.html> (Hämtad den 28 april 2016).

Jørgensen, Marianne W., and Louise J. Phillips. *Discourse analysis as theory and method*. Sage, 2002.

Ohnuki-Tierney, Emiko. *Kamikaze, cherry blossoms, and nationalisms: The militarization of aesthetics in Japanese history*. University of Chicago Press, 2010.

Reporters Without Borders. *World Press Freedom Index*. 2016. https://rsf.org/en/ranking_table (Hämtad den 10 maj 2016).

Schatz, Robert T., & Howard Lavine. *Waving the Flag: National Symbolism, Social Identity, and Political Engagement*. Political Psychology 329-355, Vol. 28. Nr. 3. 2007.

Sugimoto, Yoshio. *An Introduction to Japanese Society: Second Edition*. Cambridge University Press, 2002.

Tipton, Elise K. *Modern Japan: A Social and Political History*. Routledge, 2002.

Wingfield-Hayes, R. *Why does Japan have such a high suicide rate?* BBC. 3 juli 2015. <http://www.bbc.com/news/world-33362387> (hämtad den 10 maj 2016).

Primärmaterial

Asahi Shinbun. 2015-04-03. (花のある暮らし：81) サクラ 散り方に潜む魔力 /茨城県.

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 2003-06-12. 身近な美意識、国家が利用 大貫恵美子さんに聞く.

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1992-04-04. 「会社の花見」は今 「公私混同」というけれど...

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1974-04-17. 花見の宴でも せかせか角さん 新宿御苑で観桜会__田中首相

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1952-04-14. 国際観桜会 きょう品川で__お花見.

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1940-04-03. 行楽にお天道様から“釘” 祭日のあす・桜ものりくらり<写>

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1935-04-17. 観桜御会へ行幸 町村長夫妻も拝観差許さる

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1928-04-01. 春、日毎濃やかに 観桜御会 16日 きょう宮内省より示達

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1926-04-11. くり出せくり出せ花の山へ けふこそ日本晴れの桜日和<写>

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Asahi Shinbun 1923-04-07. さアさアお花見に けふ明日は真に日本晴れで桜も一時にパッと
咲く 嘘の予報を出しないとヤケ酒連中に呶鳴り込まれて閉口する藤原博士

<http://database.asahi.com/resources.asiaportal.info/library2e/main/top.php>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 2014-03-11.上州まちある記] 前橋公園 100年の歴史 来月には桜＝群馬

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 2005-02-09.くにたち桜守 市民ら200人がボランティア、地道に＝多摩

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1999-04-11.満開の桜の下で千本づき 吉野の金峯山寺蔵王堂 花見客ら無病息災祈る＝奈良

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1986-04-23. [秘蔵写真館] 私が見た皇室＝読者所蔵写真

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1970-04-11. 吉野哀傷 花のいのちは日本人の心に／前登志夫

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1958-04-06. [編集手帳]

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1938-04-03. さあ戦時下のお花見だ あすの祭日は絶好！

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1934-04-20. あす両陛下下行幸啓 観桜御会へ 春らんまん！いま満開の御苑の桜＝写真

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1929-04-17. 観桜御会の御召者決定 光栄の民間功労者と外国人

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1919-04-20. 名桜を一堂に集め ちなみある浮世絵や古器も列べ ほか

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

Yomiuri Shinbun 1918-03-24. 新総長と花の禁札 公德心を愧ずる森鷗外博士 上野の桜はもうそろそろ

<https://database-yomiuri-co-jp.resources.asiaportal.info/rekishikan/>

(hämtad 2016-04-14).

9. Appendix

Sökresultat material

Yomiuri Shinbun

Taisho perioden:

Sökningen på sakura och Hanami tillsammans som nyckelord gav 97 träffar.

Tillsammans med: tenno 5 , nihon 0, teikoku 2, kanou 95

Artiklar med teikoku:

1918.03.24 新総長と花の禁札 公德心を愧ずる森鷗外博士 上野の桜はもうそろそろ

1919.04.20 名桜を一堂に集め ちなみある浮世絵や古器も列べ ほか

Showa perioden 1926-1945:

Sökningen på sakura och Hanami tillsammans som nyckelord gav 93 träffar.

Tillsammans med: tenno 3 , nihon 3, teikoku 1, kanou 93

Artiklar med Tenno:

1929.04.17 観桜御会の御召者決定 光栄の民間功労者と外国人

1934.04.20 あす両陛下下行幸啓 観桜御会へ 春らんまん！いま満開の御苑の桜＝写真

1938.04.03 さあ戦時下のお花見だ あすの祭日は絶好！

Showa perioden 1945-1989:

Sökningen på sakura och Hanami tillsammans som nyckelord gav 638 träffar.

Tillsammans med: tenno 8 , nihon 50, teikoku 0, kanou 456

Artiklar med Tenno

1958.04.06 [編集手帳]

1970.04.11 吉野哀傷 花のいのちは日本人の心に／前登志夫

1986.04.23 [秘蔵写真館] 私が見た皇室＝読者所蔵写真

Heisei perioden: 1989-2015

Sökningen på sakura och Hanami tillsammans som nyckelord gav 5039 träffar.

Tillsammans med: tenno 21 , nihon 349, teikoku 0, kanou 98

Artiklar med Tenno:

2014.03.11 [上州まちある記] 前橋公園 100年の歴史 来月には桜＝群馬

2005.02.09 くにたち桜守 市民ら200人がボランティア、地道に＝多摩

1999.04.11 満開の桜の下で千本づき 吉野の金峯山寺蔵王堂 花見客ら無病息災祈る＝奈良

Asahi shinbun

Taisho perioden:

Sökning på sakura tillsammans med hanami utan reklam gav 38 träffar.

Tillsammans med: tenno 1 , nihon 3, teikoku 0 , kanou 5

Artiklar med nihon:

1923年4月7日さアさアお花見に けふ明日は真に日本晴れで桜も一時にパッと咲く 嘘の予報
を出しないとヤケ酒連中に囁き込まれて閉口する藤原博士

1926年4月11日くり出せくり出せ花の山へ けふこそ日本晴れの桜日和<写>

Showa 1926-1945 perioden:

Sökning på sakura tillsammans med hanami gav 142 träffar

Tillsammans med: tenno 9 , nihon 8, teikoku 0 , kanou 16

Artiklar med Tenno

1928年4月1日 春、日毎濃やかに 観桜御会16日 きょう宮内省より示達

1935年4月17日 観桜御会へ行幸 町村長夫妻も拝観差許さる

1940年4月3日行楽にお天道様から“釘” 祭日のあす・桜ものりくらし<写>

Showa 1945-1989 perioden:

Sökning på sakura tillsammans med hanami gav 44 träffar

Tillsammans med: tenno 0 , nihon 1, teikoku 0 , kanou 2

Artiklar med Kanou:

1952 年 4 月 14 日 国際観桜会 きのう品川で__お花見

1974 年 4 月 17 日 花見の宴でも せかせか角さん 新宿御苑で観桜会__田中首相

Heisei perioden 1989-2015:

Sökning på sakura tillsammans med hanami gav 8120 träffar

Tillsammans med: tenno 127 , nihon 2441, teikoku 22 , kanou 226

Artiklar med Teikoku

2015 年 04 月 03 日 (花のある暮らし : 8 1) サクラ 散り方に潜む魔力 /茨城県

2003 年 06 月 12 日 身近な美意識、国家が利用 大貫恵美子さんに聞く

1992 年 04 月 04 日 「会社の花見」は今 「公私混同」というけれど...